

USN

Universitetet i Sørøst-Norge

**Det er det samme vannet som gir
både folkehelse,
idrettskonkurranser,
svømmeopplæring, vanntilvenning,
revmatismetrening, lek og moro**

Nils Asle Bergsgard, visedekan for
forskning/professor, Universitetet i Sørøst-Norge

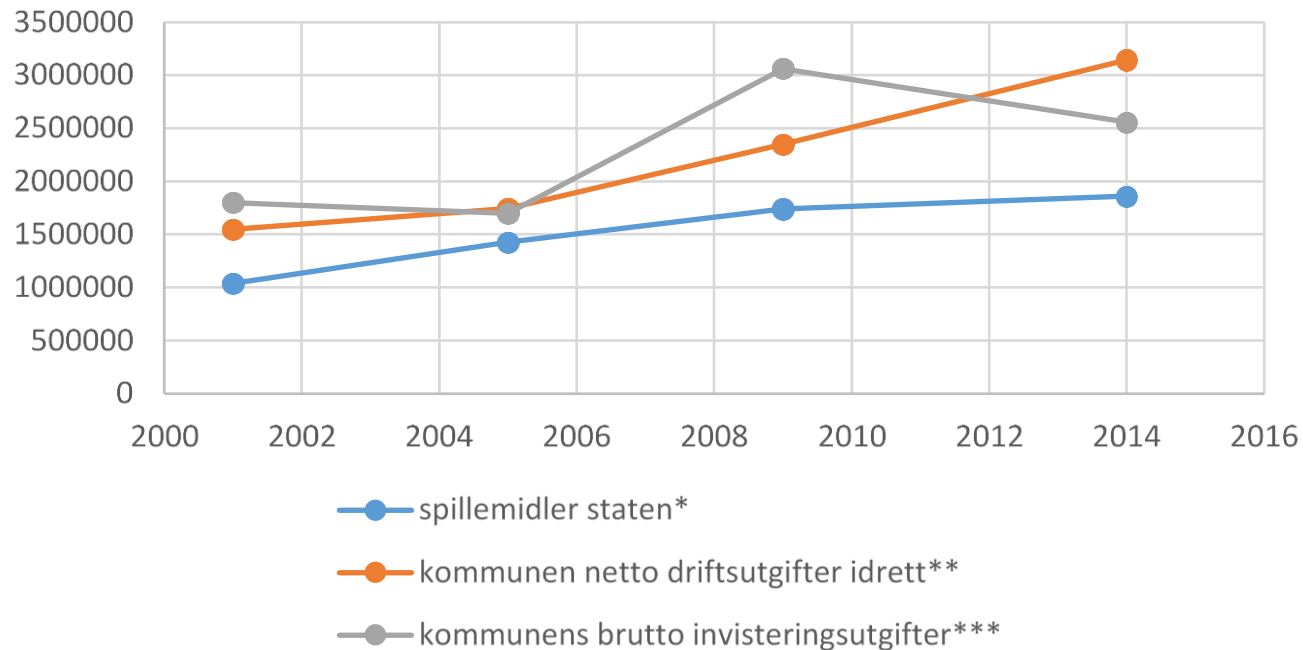
Statens idrettspolitiske mål

---

1. Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.
2. Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud.
3. Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.

Idrettsanlegg viktig særlig for å oppnå 1 og 3.

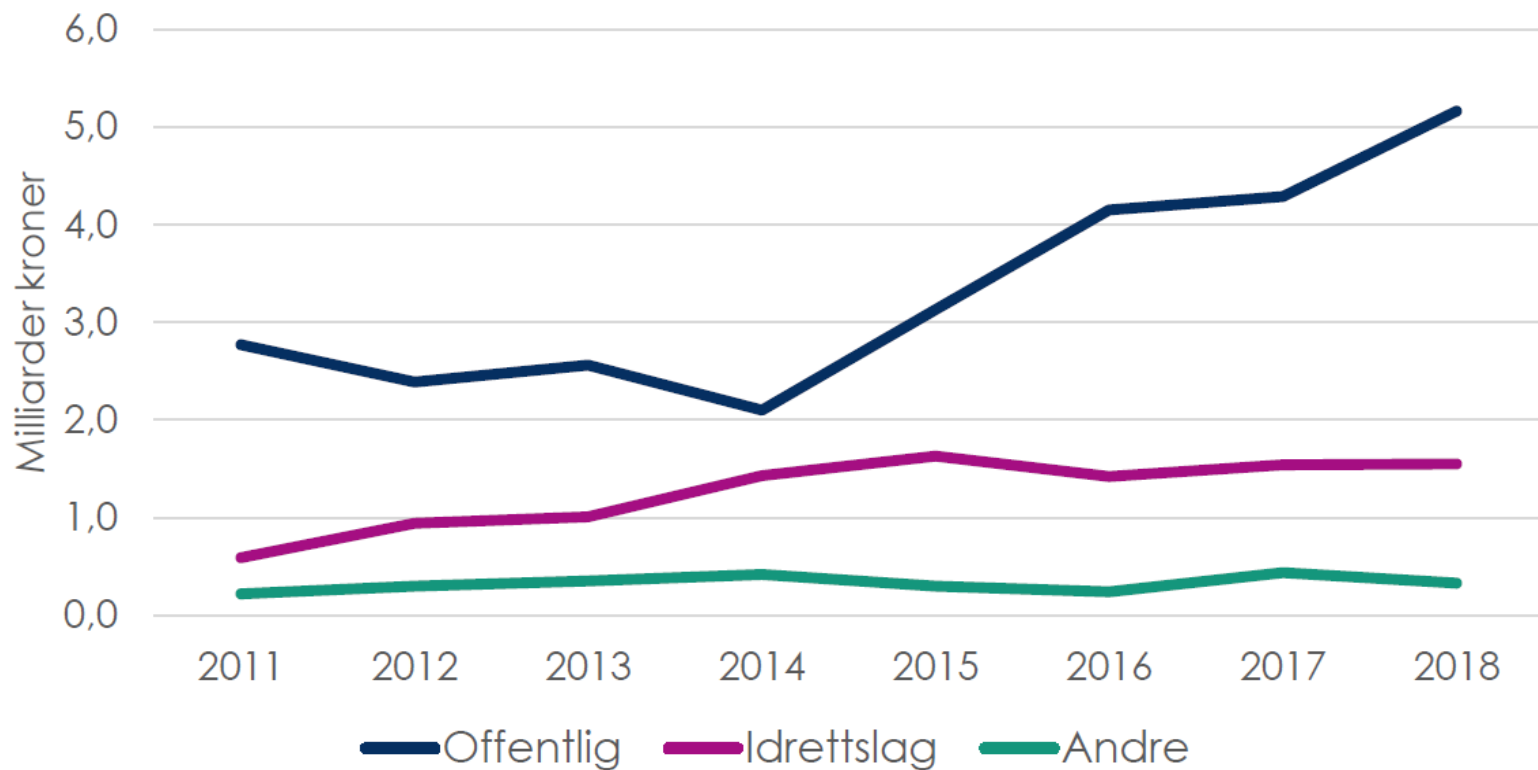
Offentlige tilskudd til idrettsformål (i 2014 kr)

*Hovedfordelingen

** Håkonsen og Løyland (2012); Håkonsen (2015)

Investeringer i ordinære anlegg Basert på årlige nye søknader 2011-2018

Figur 16: Planlagte årlige investeringer i anlegg mellom 2011 og 2018

Kort oppsummer

- Betydelig vekst i offentlig støtte til idrettsområdet de siste 15 årene og den kommunale støtten utgjør den største delen.
- Det offentlige står i økende grad for idrettsanleggsbyggingen der det er kommunene som tar de tunge investeringene.
- Fotballanlegg og flerbrukshaller får omkring 2/3 av spillemidlene til anlegg de siste årene blant de ulike anleggskategoriene.
- Svømme- og stupeanlegg får lavere uttelling av spillemidler, 23 prosent av totalt søkt beløp mot et snitt på 30 prosent, og der fotball, f.eks., får 33 prosent uttelling – Hvorfor?
  - Bad- og svømmeanlegg bør dekkes over statsbudsjettet?
  - Kostnader til bygging og ikke minst drift?
  - Tradisjonelle idretters (fotball) hegemoni?
  - Teknikaliteter?

Kort oppsummering

- Folk driver aktiviteten sin i økende grad i naturpregede anlegg og anlegg for egenorganisert aktivitet
- Den økte pengestrømmen har ikke resultert at den idrettslige aktivitet i idrettslag har økt
  - Voksne nedgang, mens andelen blant barn og unge relativt stabil de siste 20-30 årene
  - Men, nesten 2/3 av ungdommens treningsøkter foregår utenfor idrettslagenes regi.
- Svømming er en av de hyppigst drevne idrettsaktivitetene, både for voksne og særlig barn; samtidig ser vi at den i liten grad drives via idrettslag, hverken for voksne eller barn.
- Spillemidlene går fortsatt i hovedsak til anlegg primært for organisert idrett

Et dansk sideblikk

- Nyere tall fra Danmark viser at for tiden mellom kl. 16-22 er faktisk bruk 61 prosent for innendørshaller, 61 prosent for fotballanlegg og 75 prosent for bad- og svømmeanlegg – gjelder også i Norge?
- Ingen direkte sammenheng mellom dagens anleggsstruktur og -dekning, og befolkningens idretts- og mosjonsvaner, ei heller medlemskap i idrettslag, viser tall fra IDAN – bakgrunnsvariabler betyr mer. For barn og unges deltakelse kan anleggsdekning ha betydning. Likevel, liten sammenheng mellom kommunenes investeringer og idrettslagenes fornøydheth.
- Og brukerne i all hovedsak fornøyd med idrettsanleggene, http://www.idan.dk/nyhedsoversigt/kommentarer/2018/146_idraetsfaciliteter-flere-mursten-haever-sjaeldent-idraetsdeltagelsen.
- Og svømmehaller er i litt bedre fysisk stand enn idrettshaller.

Om bad- og svømmehaller spesielt

- Svømmeferdighetene dårlige, og drukningstallene høye, til tross for at vi er en sjønasjon
- Utbyggingen av svømmeanlegg var en suksesshistorie, men hva skjedde?
- Der anleggsutbyggingen i tiårene etter andre verdenskrig var statlig styrt, har den de siste femti årene vært styrt fra idrettssiden.
- Samtidig utgjør jo spillemidlene begrenset andel av kostnadene ved svømme- og stupeanlegg, kommunene står for 4/5 av de store utbyggingskostnadene.
- Veksten i større bad- og svømmeanlegg: «kaster folkehelseeffekten ut med badevannet»
- Hva har veksten medført for?
  - besøket
  - profilen blant brukere
  - de tradisjonelle svømmehallene
  - spillemidler og momskompensasjon

Om bad- og svømmehaller spesielt

- Svømming en viktig aktivitet for voksne og særlig barn
- Bad- og svømmeanlegg favner breiere, fotballanlegg spissere, kan en kanskje si
- Analyser av anleggsdekning i hele landet viser at svømmehaller kommer dårligere ut enn fotballanlegg og idrettshaller
- Folkehelse gjennom hele livet en kommunal oppgave
- Svømmeundervisning i skolen en lovpålagt oppgave for kommunene

Svømmeanlegg – interessekamper og kunnskapsbehov

- NIF: Statlige midler til svømmeanlegg «vil frigjøre spillemidler til andre idretter»
- Norges svømmeforbund. «For norsk svømmeidrett vil dette være alvorlig og gi svømmeidretten store utfordringer»
- Spillemidlene en brekkstang for svømmeidrettens behov?
- Er kommunene blitt et gissel for svømmeidretten, men sitter med regningen?
- Bør kommunen ha full kontroll over utformingen av svømmeanleggene – gjerne med et bidrag som en del av rammeoverføringene fra staten?
- Eller vil trange kommunebudsjetter føre til at man vil kutte på tilbudet, eller går i kommersiell retning?

Takk for meg!